

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Педагогічний факультет

**Кафедра педагогіки та психології дошкільної та початкової освіти
Кафедра теорії та методики дошкільної та початкової освіти**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректорка з навчальної
та науково-педагогічної роботи,
голова науково-методичної ради

Дар'я МАЛЬЧИКОВА
«28» березня 2025 року

**ПРОГРАМА
АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

Педагогіка та психологія
Методики початкової освіти

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність 013 Початкова освіта
Освітня програма Початкова освіта
Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
Форма навчання денна і заочна (термін навчання 3 роки 10 місяців)
денна і заочна (термін навчання 1 рік 10 місяців)

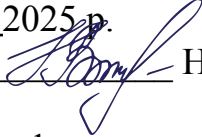
ПОГОДЖЕНО
на засіданні науково-методичної ради
педагогічного факультету

Голова НМР _____ Ірина ЦЮПАК

«_27_» березня

2025 р., пр. № 8

Івано-Франківськ - 2025

Затверджено на засіданні кафедри
педагогіки та психології дошкільної та початкової освіти
Протокол № 9 від 27.02.2025 р.
В.о. завідувачка кафедри Наталія ВОРОПАЙ

Затверджено на засіданні кафедри
теорії та методики дошкільної та початкової освіти
Протокол № 8 від 14.03.2025 року
Завідувачка кафедри Олена САГАН

Зміст

1. Пояснювальна записка	4
2. Компетентності та програмні результати навчання.....	4
3. Організація атестації здобувачів.....	6
4. ПЕРЕЛІК ДИСЦИПЛІН ДО АТЕСТАЦІЙНОГО ІСПИТУ СТУПЕНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ «БАКАЛАВР».....	7
 I блок-модуль «Педагогіка і психологія»	7
Основи педагогіки	7
Дидактика.....	7
.	8
Теорія та методика виховання.....	9
Історія педагогіки	12
Психологія	
 II блок-модуль «Методики початкової освіти».....	15
Методика навчання української мови.....	15
Методика навчання літературного читання.....	16
Методика навчання іноземної мови.....	17
Музичне мистецтво і основи хореографії з методикою навчання.....	19
Образотворче мистецтво з методикою навчання.....	19
Трудове навчання з практикумом.....	21
Методика навчання освітньої галузі «Математика»	22
Методика навчання освітньої галузі «Природознавство».....	23
Методика навчання основ здоров'я.....	25
Методика навчання інформатики.....	26
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ.....	27

1. Пояснювальна записка

Програма атестації здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності 013 Початкова освіта складена на основі навчальних програм дисциплін психолого-педагогічного спрямування. В програму входять модулі з дисциплін професійної та практичної підготовки:

1. Педагогіка і психологія.
2. Методики початкової освіти.

Основна мета атестаційного іспиту полягає у визначенні відповідності професійної підготовки випускників спеціальності 013 Початкова освіта до освітньо-професійної програми, стандарту вищої освіти зі спеціальності 013 Початкова освіта та професійного стандарту, рівня їх готовності до самостійної педагогічної діяльності та якості засвоєння програм з методик початкової освіти.

Атестаційний іспит спрямований на підготовку вчителя початкової ланки освіти до виконання основних професійних функцій: комунікативної, організаторської, діагностичної, прогностичної, виховної; до високопрофесійного виконання своєї праці на користь суспільству. Особливості професіограми педагога як спеціаліста, у якого сформовані наступні професійні якості: висока моральність, духовна культура, кругозір, доброзичливість та співчуття, чуйність та терпимість, любов до дітей.

У своїх відповідях на іспиті здобувачі освіти повинні показати ґрунтовні науково усвідомлені знання у відповідності до вимог такого рівня.

Завдання атестаційного іспиту – перевірка рівня психолого-педагогічної, методичної і професійної готовності майбутніх вчителів до роботи в навчальних закладах освіти. На відміну від курсових екзаменів він має комплексний характер, включає питання історії педагогіки, загальної педагогіки, дидактики, психології, методик початкової освіти.

У своїх відповідях на екзамені студенти повинні показати ґрунтовні науково усвідомлені знання у відповідності до вимог такого рівня.

2. Компетентності

Компетентності, які формуються при вивченні дисциплін модулів даної програми атестації здобувачів вищої освіти: інтегральна, загальні, спеціальні (фахові).

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі початкової освіти з розумінням відповідальності за свої дії.

Загальні компетентності:

ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК-4. Здатність працювати в команді.

ЗК-5. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-7. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

ЗК-8. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК-1. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово.

СК-2. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, використовувати відкриті ресурси, інформаційно-комунікаційні та цифрові технології, оперувати ними в професійній діяльності.

СК-3. Здатність до інтеграції та реалізації предметних знань як основи змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

СК-4. Здатність управляти власними емоційними станами, налагоджувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу, формувати мотивацію здобувачів початкової освіти до навчання та організовувати їхню пізнавальну діяльність.

СК-5. Здатність до проектування осередків навчання, виховання й розвитку здобувачів початкової освіти.

СК-6. Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, розвитку в них критичного мислення та формування ціннісних орієнтацій.

СК-7. Здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у процесі вивчення освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

СК-8. Здатність до збору, інтерпретації та застосування даних у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності до формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.

СК-9. Здатність до різних видів оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти на засадах компетентнісного підходу.

СК-10. Здатність до професійно-педагогічної діяльності в інклюзивному середовищі з різними категоріями дітей з особливими освітніми потребами.

СК-11. Здатність до здійснення профілактичних заходів щодо збереження життя та здоров'я учнів початкової школи, до надання їм домедичної допомоги, до протидії та попередження булінгу, різних проявів насильства.

СК-12. Здатність доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументувати їх на засадах партнерської взаємодії в умовах початкової школи.

Програмні результати навчання:

ПР-01 Організовувати монологічну, діалогічну та полілогічну форми спілкування з молодшими школярами, іншими учасниками освітнього процесу, представниками громади, поважаючи права людини та суспільні цінності; формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.

ПР-02 Управляти складною професійною діяльністю та проектами в умовах початкової школи, виробляти та ухвалювати рішення в непередбачуваних робочих та навчальних контекстах.

ПР-03 Критично оцінювати достовірність та надійність інформаційних джерел, дотримуватися юридичних і етичних вимог щодо використання інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у перебігу педагогічної діяльності в початковій школі.

ПР-04 Спілкуватися із професійних питань засобами державної та іноземної мов в усній та письмовій формах, застосовувати в освітньому процесі прийоми збагачення усного й писемного мовлення молодших школярів.

ПР-05 Організовувати освітній процес із використанням цифрових технологій та технологій дистанційного навчання молодших школярів, розвивати в учнів навички безпечного використання цифрових технологій та сервісів.

ПР-06 Інтегрувати та використовувати академічні предметні знання як основу змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти (мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і

здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної) та трансформувати їх у різні форми.

ПР-07 Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання.

ПР-08 Організовувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу початкової школи, використовувати практики самозбереження психічного здоров'я, усвідомленого емоційного реагування.

ПР-09 Планувати та організовувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.

ПР-10 Використовувати в освітній практиці різні прийоми формувального, поточного і підсумкового оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти, прийоми диференційованого оцінювання дітей з особливими освітніми потребами.

ПР-11 Збирати, інтерпретувати та застосовувати дані у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності.

ПР-12 Застосовувати методи та прийоми навчання, інновації, міжпредметні зв'язки та інтегрувати зміст різних освітніх галузей в стандартних і нестандартних ситуаціях професійної діяльності в початковій школі, оцінювати результативність їх застосування.

ПР-13 Організовувати освітній простір з дотриманням принципів універсального дизайну, безпечно, проєктувати навчальні осередки у класі спільно з молодшими школярами з урахуванням їхніх вікових особливостей, інтересів і потреб, забезпечувати дотримання вимог безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни, створювати психологічно комфортні умови освітнього процесу.

ПР-14 Забезпечувати індивідуальний і диференційований розвиток здобувачів початкової освіти з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей.

ПР-15 Здійснювати профілактичні заходи щодо збереження життя та фізичного й психічного здоров'я здобувачів початкової освіти, надавати їм домедичну допомогу (за потреби), планувати та реалізовувати заходи щодо попередження і протидії булінгу та різних проявів насильства чи будь-якої з форм дискримінації серед учнів початкової школи й інших учасників освітнього процесу.

ПР-16 Використовувати основні техніки спілкування з дорослими людьми, різні форми та засоби комунікації з батьками, колегами, іншими фахівцями з метою підтримки здобувачів у освітньому процесі початкової школи, керувати педагогічним і професійним розвитком осіб та груп.

Атестаційний іспит відбувається таким чином: здобувач обирає білети, передбачені Програмою атестації, обирає методичні матеріали, наочність та готується до відповіді (до 5 хвилин). Після відповіді на питання білетів та додаткових питань членів комісії здобувач переходить до другого етапу атестації.

3. Організація атестації здобувачів:

I блок-модуль «Педагогіка і психологія» - атестація проводиться у формі тестування (25 тестів з педагогіки, 25 тестів з психології). Тести розміщено на платформі KSUonline. На проходження тестів виділяється 60 хвилин.

Після реєстрації на платформі KSUonline (атестаційні матеріали) за покликанням здобувач освіти має 60 хвилин на виконання тестового завдання. Час обмежений у налаштуваннях тесту. На виконання цієї роботи дається одна спроба.

II блок-модуль «Методики початкової освіти» - атестація проводиться у формі усних відповідей на питання білетів (1 питання – питання з методики природничо-математичного спрямування, 2 питання – питання з методики гуманітарного спрямування).

Здобувач обирає білет, готується до відповіді (до 5 хвилин).

Відповідь здобувача має бути доповнена практичними прикладами, наочними матеріалами, демонстрацією з опорою на різні освітні платформи

4. ПЕРЕЛІК ДИСЦИПЛІН ДО АТЕСТАЦІЙНОГО ІСПИТУ СТУПЕНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ «БАКАЛАВР»

І БЛОК-МОДУЛЬ ПЕДАГОГІКА І ПСИХОЛОГІЯ

ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ

Предмет педагогіки.

Предмет педагогіки національної школи та її основні категорії: виховання, освіта, навчання, їх взаємозв'язок. Самовиховання в самоосвіта.

Педагогіка початкової школи в системі педагогічних наук, її зв'язок з іншими науками. Джерела і складові частини педагогіки початкової школи України. Народна педагогіка, її основні компоненти.

Система освіти і виховання в Україні. Поняття про систему освіти і виховання в Україні. Закон України «Про освіту». Державна національна програма «Освіта». Концепція загальноосвітньої школи України. Основні принципи побудови системи національної освіти України. Система освіти України та її структура. Загальноосвітня школа трьох ступенів: початкова школа, основна школа, старша школа, їх завдання. Спеціалізовані школи. Інтернати, ліцеї та інші навчально-виховні заклади. Приватні навчально-виховні заклади.

Загальна характеристика методів науково-педагогічного дослідження. Методи науково-педагогічних досліджень: спостереження, педагогічний експеримент, дослідження, бесіди, вивчення педагогічної документації та учнівських праць, письмове опитування, методи кількісного та якісного аналізу результатів дослідження, математичної статистики. Впровадження педагогічного досвіду, наслідків наукових досліджень і досягнень національної етнопедагогіки в практику виховання і навчання учнів початкової школи.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Волкова Н. П. Педагогіка: Посібник. - К., 2007. – 295с. <https://pidru4niki.com/pedagogika/>
2. Фіцула М. М. Педагогіка: Посібник. - К., 2006. – 312с., <https://pidru4niki.com/1613030534943/pedagogika/pedagogika>
3. Ягупов В. И. Педагогика. - К., 2002. – 372с., <https://pidru4niki.com/pedagogika/>

ДИДАКТИКА

Предмет і завдання дидактики, становлення дидактики як науки. Зв'язок дидактики з іншими науками. Завдання сучасної дидактики початкового навчання. Види і методи дидактичних досліджень. Поняття про зміст освіти. Реформування змісту початкової освіти. Навчальні плани і програми для початкових шкіл. Підручники для початкової школи. Процес навчання: вікова характеристика готовності дітей до шкільного навчання. Сутність процесу навчання. Принципи і правила навчання. Етапи навчального процесу. Організація диференційованого навчання. Контроль та оцінка результатів навчання. Взаємозв'язок навчання і розвитку учнів. Сутність розвивального навчання. Мотивація учіння молодших школярів. Гуманізація навчального спілкування. Організація навчального співробітництва. Емоційність процесу навчання. Формування в молодших школярів умінь вчитися. Форми організації навчального процесу: історія розвитку організаційних форм навчання у початковій школі. Урок як основна форма навчання. Визначення цілей уроків. Добір змісту й методичного забезпечення уроку. Багатоваріантність структури уроків. Дидактичні особливості інтегрованих уроків. Особливості підготовки та проведення відкритого уроку. Методика проведення екскурсій. Нетрадиційні форми навчання в початковій школі. Методи навчання. Сутність і функції методів навчання. Класифікація методів навчання. Методи усного викладу навчального матеріалу. Наочні методи навчання. Практичні методи навчання. Дидактичні ігри. Самостійна робота учнів як метод

навчання. Формування в молодших учнів досвіду пошукової діяльності. Вибір і поєднання методів навчання. Педагогічні технології. Види домашніх завдань і способи їх перевірки. Контроль та оцінка успішності навчання в початковій школі. Початкова освіта за кордоном. Актуальні проблеми розвитку шкільної освіти. Особливості режиму початкового навчання в країнах Європейської співдружності.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

Основна література:

- 1.Бондар В. І. Дидактика. – К., 2007. – 386с. <https://pidru4niki.com/pedagogika/>
- 2.Мойсеюк Н. Є. Педагогіка. Навч. посібник. 3.є видання, доповнене.– К.,2008.– 608с.
- 3.Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти. - К., «Грамота», 2012. - 502с.
- 4.Фіцула М. М. Педагогіка. Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти. – Тернопіль: “Навчальна книга – Богдан”, 1997. – 192 с. <https://pidru4niki.com/pedagogika/>

Додаткова література:

5. Максименко В. П. М17 Дидактика: курс лекцій: Навч. посіб. / В. П. Максименко – Хмельницький: ХмЦНП, 2013. – 222 с.
- 6.Левченко Т. І. Розвиток освіти та особистості в різних педагогічних системах. – Вінниця: видавництво “Нова книга”, 2002. – 512 с.

ІНТЕРНЕТ – ресурси

- 7.Сайт міністерства освіти і науки України <https://mon.gov.ua/>

ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА ВИХОВАННЯ

Сутність процесу виховання. Поняття виховання в історії педагогіки. Процес виховання як система. Особливості виховного процесу. Рушійні сили процесу виховання. Закономірності виховання. Принципи виховання. Зміст процесу виховання. Об’єктивний характер мети виховання. Мета та ідеал національного виховання. Основні напрями виховання в сучасній школі. Самовиховання учнів: умови, прийоми. Перевиховання, його функції, етапи, принципи.

Виховання світогляду і громадянської позиції школяра. Формування діалектико-матеріалістичного світогляду. Формування громадянського відношення до життя і суспільної активності. Діагностика рівнів вихованості учнів.

Методи виховання. Поняття про методи виховання. Класифікація методів виховання. Методи формування свідомості особистості. Методи організації діяльності та досвіду суспільної поведінки. Методи стимулювання поведінки і діяльності. Методи контролю й аналізу ефективності виховного процесу. Прийоми та засоби виховання.

Форми організації виховання. Аналіз форм виховання. Педагогічні основи виховання в колективі.

Позакласна та позашкільна робота. Роль позакласної роботи у виховному процесі. Основні напрями позакласної роботи. Складові позакласної роботи у ЗНЗ. Форми позакласної роботи.

Робота класного керівника. Місце та роль діяльності класного керівника у виховному процесі.

Зміст роботи класного керівника. Планування роботи класного керівника. Поняття про колектив.

Формування учнівського колективу.

Зародження, становлення і розвиток національної системи виховання. Характеристика основних принципів та компонентів української народної педагогіки. Роль учителя в системі національного виховання. Аналіз компонентів: національний характер, темперамент, національний спосіб мислення, народна мораль, етика, народна естетика, народний світогляд, народна філософія, народна ідеологія, національна свідомість та самосвідомість.

Структура виховної роботи. План виховної роботи. Технологія планування (етапи). Види підходів до планування в сучасній школі. Орієнтовні вимоги до плану виховної роботи. Загальна характеристика педагогічної діагностики в початковій школі. Вимоги до діагностичної діяльності класного керівника. Завдання педагогічної діагностики в школі. Види, типи і методи педагогічної діагностики вчителя початкової школи. Орієнтовна програма вивчення особистості молодшого школяра.

Педагогічна майстерність Педагогічна етика. Елементи театральної педагогіки у виховній діяльності вчителя початкової школи. Професіограма діяльності вчителя, класного керівника. Основні вимоги до проведення виховного заходу. Вимоги до письмового оформлення сценарію виховного заходу. Аналіз та самоаналіз виховного заходу. Методика роботи в групах і класах подовженого дня. Організація і керівництво гуртковою роботою. Специфіка роботи в дитячих

оздоровчих таборів. Соціалізація молодших школярів.

Методика організації колективних творчих справ. Тематика виховних справ. Етапи реалізації виховних справ у роботі класного керівника. Постановка перспективи у виховній роботі. Учніське самоврядування. Індивідуальність класного керівника у формуванні учнівського колективу.

Зміст, методи, засоби виховання в сім'ї. Завдання та умови сімейного виховання. Форми взаємодії педагогів з батьками. Педагогічні умови успішного виховання дітей в родині. Методика проведення батьківських зборів. Школа, сім'я і громадськість. Поняття про гру, ігрову, фізичну, творчу діяльність. Валеологічний аспект виховання молодших школярів. Специфіка організації та проведення фізичної, ігрової, творчої діяльності у початковій школі.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

Основна література:

1. Денисенко В.В. Методичні рекомендації щодо аналізу педагогічної діяльності вчителя, викладача. – Херсон: Айлант, 2012. – 18 с.
2. Казанжи І.В. Теорія і методика виховної роботи в школі І ступеня: навч. посіб. – К.: Слово, 2014. – 296с.
3. Мельничук С.Г. Педагогіка (Теорія виховання). Навчальний посібник. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2012. – 288 с. <https://textbook.com.ua/pedagogika/1473451787>

Додаткова література:

1. Зайченко І.В. Педагогіка: Навчальний посібник. – К.: Освіта України, КНТ, 2008. – 528 с.
2. Орієнтовний план виховної роботи вчителя початкових класів. 1-4 класи. Робочий зошит. І-ІІ семестри. – Тернопіль: Навчальна книга, 2006. – 64с.

Інтернет – ресурси:

1. Зайченко І.В. Педагогіка: навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних
2. Кузьмінський А.І. Педагогіка у запитаннях і відповідях: навчальний посібник. Режим доступу:
https://eprints.cdu.edu.ua/6070/1/%D0%9A%D1%83%D0%B7%D1%8C%D0%BC%D0%B8%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D0%B9_%D0%9F%D0%95%D0%94%D0%90%D0%93%D0%9E%D0%93%D0%98%D0%9A%D0%90%20%D1%83%20%D0%B7%D0%B0%D0%BF%20%D0%B8%20%D0%B2%D0%B8%D0%B4%D0%BF_%D0%A8%D0%9A%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%97%D0%9D.pdf

ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ

Предмет і завдання історії педагогіки як науки і навчальної дисципліни. Виховання в історії педагогічних джерел (Ш. Летурно, П.Монро, К.Шмидт, П.Каптерев, П.Соколов та інші). Історія педагогіки та сучасність. Прогностична функція історико-педагогічної науки її методологічні основи, джерела та методи. Проблема періодизації історії школи та педагогіки.

Виникнення виховання у первісному суспільстві. Походження виховання, його становлення як цілеспрямованого процесу. Зародження прийомів та організаційних форм виховання. Виникнення нерівності в умовах розпаду первісного суспільства.

Виховання та навчання в давніх цивілізаціях Сходу. Загальне та особливе у вихованні в давніх цивілізаціях близького та далекого Сходу (Єгипет, Індія, Китай).

Виховання та освіта в античному світі. Виховання дітей в архаїчній Греції IX–VIII століття до нашої ери (Гомер “Іліада”, “Одіссея”). Спартанська та афінська системи виховання. Зародження елементів педагогічних теорій в Давній Греції (Геракліт, Демокріт, Сократ, Платон, Аристотель). Просвіта в епоху еллінізму III–I століття до нашої ери (Північне Причорномор'є). Виховання та освіту в Давньому Римі. Методичні положення Квінтіліана. Зародження християнської традиції виховання. Августин Аврелій – Блаженний, Флавій Кассіодор.

Просвіта та педагогічна думка у Візантії. Основні етапи розвитку культури та просвіти у Візантії (Іоанн Златоуст, Василь Кесарійський, Григорій Богослов). Виховання та освіта у Візантії. Педагогічна думка Візантії.

Виховання, школа і педагогічна думка в Західній Європі в середні віки та епоху Відродження. Розвиток церковної культури. Рицарська система виховання. Шкільний устрій в епоху середньовіччя (Алкуїн, Фома Аквінський). Педагогічна думка епохи Відродження (Вітторіно де Фельтре, Т. Мор, Т. Кампанелла, М.Монтень). Університетська освіта в Західній Європі. Ієзуїтська

система виховання (Ігнатій Лойола).

Виховання, школа і педагогічна думка народів Сходу в епоху Середньовіччя. Практика та освіта в країнах близького та середнього Сходу. Виникнення релігії – ісламу. Формування мусульманської теології. Коран як засіб адміністративного керівництва. Шкільні системи країн близького та середнього Сходу (Авіценна, династія Тан, Фарабі).

Педагогічні ідеї та освіта східних слов'ян. Предки східних слов'ян, їхні заняття, суспільний лад, побут, погляди на виховання і навчання (V – IX століття). Характер та засоби виховання. Світоглядність та вірування слов'ян. Традиції. Відомості про письмо до слов'янського алфавіту Кирила і Мефодія.

Виховання, навчання і педагогічна думка в Київській Україні Русі та у період розвитку феодалізму (до XVII століття). Вплив християнства на розвиток педагогічної думки. Педагогічна думка у пам'ятках писемності Київської Русі (“Руська правда”, “Джерела знань”, “Повість времґяних літ”). Шкільна освіта XI-XIII століття. Школи Ярослава Мудрого, навчальні книги. Школа і бібліотека Києво-Печерського монастиря, Софійського собору. Основні пам'ятники українського письма України-Русі (“Слово о полку Ігореві”, “Повчання Володимира Мономаха дітям”). Просвіта на Україні в XIII - XVII столітті. Школа і педагогічна думка в період татаро-монгольського поневолення. Епоха українського національного Відродження. Заснування Острозької школи (1576 р.) та Києво-Могилянської колегії (1632 р.), як шкіл підвищеного типу. Статути, підручники та навчальні посібники, як педагогічні пам'ятки XVI – XVII століття. Впровадження педагогічних ідей епохи Відродження і Реформації у діяльності братських шкіл. Напрями розвитку вітчизняної педагогічної думки XVII століття. Соціальні та педагогічні погляди Іова Борецького, Григорія Смотрицького, С. Зізанія, Є.Славінецького, С.Полоцького. Вплив діячів освіти України на розвиток школи і педагогічної думки в Російській державі.

Школа та педагогіка в країнах Західної Європи та Північній Америці (XVII – XVIII століття). Стан шкільної справи на початку Нового часу. Педагогічні погляди В.Ратке. Життя та педагогічна діяльність Я.А.Коменського. Мета та завдання виховання. Принцип природовідповідності. Вікова періодизація. Дидактичні принципи (“Велика дидактика”, 1632р). Підручники Я.А.Коменського. Моральне виховання. Методика дошкільного виховання. Організація процесу навчання. Вимоги до вчителя. Значення Я.А.Коменського для наступного розвитку педагогіки та школи. Школа та педагогіка в країнах Західної Європи (XVII –XVIII століття). Шкільна освіта Англії. Емпіріко-сенсуалістична концепція виховання та освіти Д. Локка. (Думки про виховання). Педагогічна думка Франції XVIII століття (К.Гельвецій, Д.Дідро). Соціально-педагогічні погляди Ж.Ж. Руссо. Педагогічний трактат “Еміль, або про виховання”. Проекти реформ народної освіти в епоху французької буржуазної революції. Школа та просвітницько-педагогічна думка у Північно-американських Штатах в епоху Європейської Просвіти (Бенджамін Франклін, Томас Джефферсен).

Школа та педагогічна думка України та Росії XVIII століття. Петровські реформи. Зростання ролі Києво-Могилянської Академії у культурно-освітньому житті Європи. Національний характер освіти. Історична роль Київської академії, як науково-освітнього і культурного центру слов'янського світу. Слов'яно-греко-латинська академія. Педагогічна діяльність В. Татищева, Л. Магницького, В. Бецького, М. Ломоносова, Ф.Янковича. Система народної освіти. Статут головних та малих народних училищ (1786 р.). Освіта та педагогічна думка України в період розпаду феодалізму та зародження капіталістичних відносин (II половина XVII-XVIII століття). Педагогічна діяльність і погляди українських просвітителів Ф. Прокоповича, Г. Сковороди, Ф. Козельського. Ф. Прокопович про своєчасне систематичне і доступне навчання. Подвижницьке життя педагога і філософа Г. Сковороди. Розвиток ним ідей виховання спорідненого з природою та народності виховання. Дидактика Г. Сковороди.

Школа та педагогічна думка країн Західної Європи та США (до 90 років XIX століття). Розвиток шкільної справи в країнах Західної Європи. Боротьба церкви та держави за керівництво школою (І.Кант, Г.Гегель, І. Фіхте). Педагогічні ідеї та діяльність І. Песталоцці. Життя та педагогічна діяльність. Мета та завдання виховання. Теорія елементарної освіти. Думки І.Песталоцці про зміст та методи морального виховання. Вплив демократичних ідей на розвиток педагогічної теорії та шкільної практики. Песталоцціанство в Германії (Ф.В.А. Дістервег). Сутність виховання, його мета та принципи. Дидактика Дістервега. Вимоги до вчителя та його підготовки. Філософсько-психологічна концепція Ф. Гербарта. Етичні ідеї: внутрішньої свободи, досконалості, права, справедливості. Можливі та необхідні групи перспектив виховання. Ступені навчання. Утилітарно-позитивістська теорія Г. Спенсера. Питання виховання в європейських соціальних

вченнях (К.Сен-Симон, Ш.Фур'є, Р.Оуен). Педагогічні дослідження та погляди Роберта Оуена. Реформації Р.Оуена. Виступи проти релігії. Школа та педагогічна думка США XIX ст. (В. Маклюр, І. Неф, Б.Вашингтон).

Стан школи, освіти та педагогічної думки України у складі Російської держави (до 90 років XIX століття). Системи початкової, середньої освіти. Статут навчальних закладів підвладних університетам (1804р.). Просвітня діяльність декабристів. Статут гімназії та училищ (1828р.). Розвиток демократичних педагогічних ідей українськими просвітителями I половини XIX ст. (І.П. Котляревський, І.Ф.Тимківський). Педагогічна діяльність О.В. Духновича. Освітній ідеал Т.Г.Шевченка. Шевченко про народну школу та відродження. Розвиток ним педагогічних ідей на засадах народності, демократизму та гуманізму. Громадсько-педагогічний рух і шкільні реформи 60 –тих років в Росії. Поширення в Україні ідей російської революційно - демократичної педагогіки. Ідея загальнонародного виховання, загальної і професійної освіти М.І.Пирогова. Діяльність М.І. Пирогова на посаді опікуна Одеського, Київського навчальних округів. Погляди Л.М. Толстого на роль народної школи та їх українських просвітителів.

Педагогічна теорія К.Д. Ушинського. Педагогіка як наука і мистецтво про виховання. Ідея народності виховання. Дидактика Ушинського. Праця у житті людини, її виховне і освітнє значення. Навчальні книги учителя. Вплив педагогічних ідей Ушинського на розвиток педагогіки і школи України.

Діяльність М.О. Корфа. Шкільні реформи 60-70 років “Положення про початкові народні училища” (1864р.) та розвиток початкової школи у 70-80 роках. Русифікаторська політика царизму у галузі освіти. Заборона видавати українською мовою навчальні посібники (Валуєвський указ 1863 р.), заборона навчання у початкових школах українською мовою (1864 р.), повна заборона української мови у школах і суспільному житті (1876 р.) та ін.

Зарубіжна школа та педагогіка кінця XIX початку XX століття. Пошуки нововведення в шкільній справі. Основні представники реформаторської педагогіки (позитивізм, педоцентризм) М.Монтессорі, Е.Кей; (прагматизм) Д.Дьюї; (експериментальна педагогіка) В.А.Лай, Е. Мейман, Е. Торндайк; (педологія) С. Холл, А. Біне; (метод проектів) У. Кілпатрік; (рух трудової школи) Г.Кершенштейнер; (нових шкіл) Демолен, Декролі; (психоаналіз) Фрейд, Адлер, Фромм.

Шкільна практика і педагогічна думка кінця XIX початку XX століття. Стан початкової і середньої школи України та Росії. Піднесення громадського педагогічного руху на початку XX століття. Утворення вчительських спілок, з'їзди вчителів Херсонщини. Недільні школи. Харківська приватна недільна школа Х.Д. Алчевської. Проблеми української національної школи і мов навчання у творчості просвітителів І.Франка, Л.Українки, М.Коцюбинського. Педагогічні ідеї М. Грушевського, М.Драгоманова, Б.Грінченка та інших діячів освіти. Шкільні справи у часи пролетарських революцій (С.Шацький, Н.Крупська, П.Блонський, К.Вентцель, А.Луначарський). Наукова педагогічна діяльність С.Васильченка та Т.Лубенця. Становище освіти в Українській народній республіці. М. Грушевський, В.Винниченко про народну освіту, національну самостійність, самосвідомість українського народу. Педагогічні ідеї І.Огієнка, С.Русової.

Школа і освіта за часів радянського будівництва. Революційні перетворення у галузі освіти “Положення про єдину трудову школу”. Розвиток педагогічних ідей після закінчення громадянської війни. Ліквідація неписьменності. Перебудова системи народної освіти і школи. Проблеми змісту та методів навчально-виховної роботи в школі 20-х років. Комплексний метод навчання. Руйнівний вплив сталінізму на педагогіку і школу в 30-ті роки. Діяльність і провідні педагогічні ідеї визначних учених і просвітих діячів 30-х років XX ст. (П.Блонський, Л.Виготський, С.Чавдаров, В.Ващенко, В.Масальський). Життя та педагогічна діяльність А.С Макаренка. Основні питання організації колективу. Система трудового виховання. Сімейна педагогіка. Педагогічна наука і школа в роки Великої Вітчизняної війни (1941- 45 рр.). Патріотичне та інтернаціональне виховання. Зміни в навчальних планах загальноосвітніх шкіл. Політизація та ідеологізація школи. Діяльність заочних шкіл та виховної роботи.

Школа та педагогіка Західної Європи та США (1918-39р.р.). Шкільні реформи. Централізація керівництва школами. Розробка моделі нової людини, змісту, організації та методів її формування. Метод проектів (У.Кілпатрік). Система індивідуалізованого навчання “Дальтон-план” (Х.Паркхерст). Вальдорфська педагогіка (Р.Штейнер). Ієнський план (Петерсен).

Радянська школа і педагогіка у післявоєнний період. Реформи та пошуки оптимального змісту освіти у післявоєнний період. Закон “Про зміцнення зв'язку школи з життям і про подальший розвиток системи народної освіти в СРСР” (1958р.). Курс на загальну середню освіту (1966р.). Основи законодавства Союзу РСР і союзних республік про народну освіту (1973 р.). Реформа

загальноосвітньої і професійної школи як намір вивести освіту СРСР із глибокої кризи.

Педагогічна діяльність та життя В.О.Сухомлинського. Джерела літературної та педагогічної спадщини Сухомлинського. Виховне значення слова в творчості Сухомлинського. Формування колективізму в школярів. Трудове та моральне виховання. Ідеї всебічного розвитку особистості та їх історичне значення.

Зарубіжна сучасна школа та педагогіка. Головні напрями розвитку сучасної педагогічної думки. Дидактичні концепції західної педагогіки (традиційна парадигма – Ж.Мажо, раціоналістична модель – Скіннер, феноменологічний напрям – Маслоу). Соціологізаторство (Бурд'є) та психологізм у вихованні (Роджерс). Пріоритети та проблеми виховання і освіти. Практика шкільного навчання та виховання. Реформування навчання. Особливості початкової ланки освіти. Комп'ютерні технології навчання. Відкриті системи навчання.

Побудова національної школи та педагогічної науки незалежної суверенної України. Декларація про державний суверенітет України, акт проголошення незалежності України, закони про освіту, про мови на Україні та інші документи – методологічна основа побудови загальноосвітньої середньої національної та вищої (після середньої) школи незалежної держави. Регіональні і загальнодержавна концепція національної школи. Стандарти освіти. Повернення до джерел народної педагогіки. Закон України “Про освіту”. Національна демократична школа – центр трудового, соціального, економічного і культурного відродження та розвитку суспільства, держави. Перспективи і напрями розвитку освіти, вимоги до її змісту, рівня і обсягу. Побудова нетрадиційних національних навчальних закладів; пошуки нетрадиційних форм навчально-виховної діяльності в них. Розробка нових педагогічних теорій і методик.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

Основна література:

1. Історія педагогіки / За заг. ред. М.С. Гриценка. – К.: Вища школа, 1973.
2. Історія української культури / За ред. І. Крип'якевича. – К., 1994.
3. Історія української школи і педагогіки: Хрестоматія / Упоряд. О.О.Любар; За ред. В.Г.Кременя. – К.: Т-во “Знання”, КОО, 2003. – 766 с.
4. Левківський М.В. Історія педагогіки: Підручник. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 360 с.
5. Любар О.О., Стельмахович М.Г., Федоренко Д.Т. Історія української школи і педагогіки: Навч. посібник / За ред. О.Любара. – К.: Т-во “Знання”, КОО, 2003. – 450 с.
6. Хрестоматія з історії педагогіки / Уклад. М. Свядковський. – Харків, 1975.

Додаткова література:

1. Грушевський М.С. Історія України-Русі: У 2 т.-К., 1991.- Т.1
2. Дистервег А. Руководство к образованию немецких учителей // Избр. пед. соч. – М., 1956.
3. Коменский Я.А. Великая дидактика // Избр. Пед. соч. – М., 1982 – Т.1.
4. Коменский Я.А. Материнская школа. // Изб. Пед. соч. – М., 1982 – Т.1.
5. Сковорода Г.С. Благодарный Еродій. Убогий жайворонок. / В кн.: Григорий Сковорода. Вірші, пісні, байки. – Наукова думка, 1983.
6. Сухомлинський В.О. Сердце віддаю дітям // Вибр. Твори – К.; 1976 Т.3.; його ж: Як виховати справжню людину // Вибр. Твори – К.; 1976 Т.2

Інтернет-ресурси:

Web-мультимедіа енциклопедія “Історія педагогіки” – Режим доступу: webhp.ksu.ks.ua/joomla/index.php

ПСИХОЛОГІЯ

Загальна психологія. Визначення психології як науки. Джерела психічних знань. Еволюція уявлень, поглядів на психіку, розвиток наукових знань про природу психіки. Етапи становлення психології як науки. Методологічні основи психології. Особливості психологічного дослідження. Основна проблема психології.

Психіка як суб'єктивний образ світу. Поняття про відображення як загальну властивість матерії. Психічне відображення. Природничі основи психіки. Структура психіки. Виникнення і

становлення психіки в процесі біологічної еволюції та історичного поступу людства. Психологія особистості. Особистість: загальна психологічна характеристика. Індивід, людина, особистість, індивідуальність. Психологічна структура особистості та її функціональні характеристики. Активність особистості.

Психологічний аналіз діяльності. Загальне поняття про діяльність. Діяльність та поведінка. Принцип єдності свідомості та діяльності. Структура діяльності. Засвоєння діяльності. Основні види діяльності. Соціально-психологічна сфера особистості. Соціалізація особистості. Соціальні групи. Суспільні та міжособистісні стосунки. Соціальна роль. Спілкування; структура та функції спілкування. Пізнавальна функція психіки. Структура пізнавальної діяльності. Механізми пізнавальної діяльності. Відчуття та сприймання як початкові ланки пізнавального процесу. Загальне уявлення про пам'ять як специфічну форму відображення дійсності.

Мислення як вища форма пізнавальної діяльності людини. Форми і операції мислення. Види мислення. Уява в структурі пізнавальної діяльності. Загальна характеристика уваги. Роль уваги в пізнавальній діяльності людини. Регулятивна функція психіки. Емоційна сфера особистості. Види та форми емоцій. Почуття. Форми, види почуттів. Функціональне призначення емоційної сфери. Вольова сфера особистості. Воля, її основні характеристики. Функції волі. Вольові якості особистості.

Інструментальна функція психіки.

Психофізіологічні властивості особистості, темперамент. Основні властивості темпераменту. Типи темпераменту, їх психологічна характеристика. Поняття про характер. Структура характеру. Темперамент і характер. Природні і соціальні передумови характеру. Поняття акцентуації характеру. Генетичний аспект особистості, здібності. Здібності та діяльність. Структура здібностей. Задатки як фундамент здібностей. Обдарованість, талант, геніальність.

Вікова психологія. Вікова психологія як галузь психологічної науки. Методологічні засади вікової психології. Структура, функції і завдання вікової психології. Напрями, концепції і теорії вікової психології. Теоретичні основи вікової психології. Психічний розвиток. Роль біологічних і соціальних факторів у психічному розвитку людини. Суперечності розвитку. Загальні закономірності розвитку особистості.

Періодизація психічного розвитку. Критерії вікової періодизації. Періоди психічного розвитку. Індивідуально-психологічні відмінності у психічному розвитку. Провідна роль навчання і виховання у психічному й особистісному розвитку дитини. Початок людського життя. Пренатальний розвиток. Особливості психічного розвитку новонародженого. Психічний розвиток немовляти. Соціальна ситуація, провідна діяльність і новоутворення періоду немовляти. Криза першого року життя, її симптомокомплекс. Психічний розвиток у ранньому дитинстві. Соціальна ситуація розвитку та провідна діяльність в ранньому дитинстві. Розвиток психічних процесів. Формування образу «Я». Криза трьох років, її симптомокомплекс. Психічний і особистісний розвиток дитини в дошкільному віці. Соціальна ситуація розвитку.

Рольова гра як провідна діяльність. Елементи навчання і праці в ігровій діяльності. Продуктивні форми діяльності. Розвиток пізнавальних процесів. Розвиток особистості в дошкільному віці. Становлення емоційно-вольової сфери. Домінуючі мотиви діяльності та поведінки.

Психологія дітей шестирічного віку. Психологічна готовність до вступу в школу. Криза шести років, її симптомокомплекс. Психологія молодшого школяра. Психологічна перебудова, пов'язана зі вступом до школи. Навчання і психічний розвиток. Соціальна ситуація розвитку. Навчальна діяльність як провідна діяльність. Основні новоутворення віку: довільність дій, внутрішній план дій, рефлексія. Формування характеру та соціальної поведінки молодшого школяра. Розвиток спонукальної сфери молодшого школяра. Особливість пізнавальної сфери молодшого школяра. Розвиток емоційно-вольової сфери молодшого школяра. Формування взаємовідносин учнів молодших класів.

Педагогічна психологія. Педагогічна психологія як галузь психологічної науки. Теоретичні і практичні завдання педагогічної психології. Основні проблеми педагогічної психології. Методологічні засади і методи педагогічної психології. Теоретичні основи педагогічної психології. Основні концепції психічного й особистісного розвитку в освітньому процесі. Теоретичні засади навчально-виховного процесу.

Психологія навчання. Психологічні особливості учіння. Види, рівні і механізми учіння і наuczіння. Психологія навчальної діяльності школяра. Психологічні особливості навчальної

діяльності в молодшому шкільному віці. Фактори ефективності навчання. Неуспішність як психолого- педагогічна проблема.

Психологія виховання. Виховання як цілеспрямований процес формування особистості. Взаємозв'язок навчання і виховання. Психологічні механізми виховання. Чинники виховання і критерії вихованості.

Психологія педагогічної діяльності і психологія особистості педагога. Загальна характеристика педагогічної діяльності. Структура і функції педагогічної діяльності. Педагог як суб'єкт педагогічної діяльності. Педагогічні здібності. Стилi педагогічної діяльності. Педагогічне спілкування. Конфлікти в педагогічній діяльності. Основи психодіагностики. Завдання загальної психодіагностики. Характеристика психодіагностичного методу.

Тест як основний психодіагностичний інструмент. Застосування математично-статистичних методів аналізу у психологічних вимірюваннях. Інтерпретація результатів психодіагностичних обстежень. Прогнозування і психологічний діагноз. Психодіагностичні дослідження в педагогічній психології. Специфіка шкільної психодіагностики. Психодіагностика в структурі педагогічної діяльності учителя початкових класів. Психологічний супровід дитини молодшого шкільного віку.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

Основна література :

1. Власова О.І. Педагогічна психологія: Навчальний посібник / О.І. Власова. - К.: Либідь, 2005-400с.
2. Заброцький М.М. Основа вікової психології. Навчальний посібник / М.М. Заброцький. – Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2009. – 112 с.
3. Коробко С.Л. Робота психолога з молодшими школярами: Методичний посібник / С.Л. Коробко, О.І. Коробко. – К.: Літера ЛТД, 2010. – 416с.
4. Кутішенко В.П. Вікова та педагогічна психологія (курс лекцій): Навчальний посібник. - К.: Центр навчальної літератури, 2005. - 128с.
5. Максименко С.Д. Загальна психологія: Навчальний посібник / С.Д. Максименко. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 272 с.

Всі піручники є на сайті <https://textbook.com.ua/psihologiya>

Додаткова література:

1. Баришполь С.В. Посібник практичного психолога: психодіагностика, тестування, розробка уроків психічного розвитку / С.В. Баришполь. - Х.: Основа, 2009. - 267с.
2. Готовність дитини до навчання / Упоряд. С. Максименко, К. Максименко, О. Главник. – К.: Мікрос – СВС, 2003. – 112 с.
3. Кочерга О.В. Психофізіологія дітей 6 року життя / О.В. Кочерга. – К.: Шкільний світ, 2007. – 128 с.
4. Моргун В.Ф. Основи психологічної діагностики. Навчальний посібник / В.Ф. Моргун, І.Г. Тітов. – К.: ВД Слово, 2012. – 464с.
5. Практична психологія у початковій школі / Упоряд. О.А. Атемасова. – Х.: Ранок, 2010. – 160с.

Інтернет- ресурси:

1. Електронні книги з загальної психології – <http://readbookz.com/>
2. Максименко С.Д. Загальна психологія: Навч. посібник - <http://psylib.kiev.ua/>
3. Каталог психодіагностичних методик та професійної літератури <http://www.edu.yar.ru/russian/psih/>

II БЛОК-МОДУЛЬ МЕТОДИКИ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Методика навчання української мови як педагогічна наука. Принципи навчання української мови. Методи навчання. Дидактичні засоби навчання. Урок як основна форма навчально-виховного процесу української мови. Нестандартні уроки української мови у початковій школі. Українська мова як навчальний предмет. Методика навчання грамоти. Психологічні і лінгвістичні засади методики навчання грамоти. Читання і письмо – основні складові навчання грамоти. Засвоєння звукової системи української мови у взаємозв'язку з графічною. Короткий огляд історії методів навчання грамоти. Особливості сучасного звукового аналітико-синтетичного методу навчання грамоти. Основні періоди й етапи навчання грамоти. Добукварний період. Букварний період. Робота над іншими видами мовленнєвої діяльності в період навчання грамоти. Післябукварний період.

Методика вивчення розділу «Мова і мовлення». Методика вивчення розділу «Текст». Робота над текстом у 1-4 класах. Методика вивчення розділу «Речення». Вироблення початкових уявлень про речення і його будову. Формування поняття про речення. Робота над засвоєнням понять «основа речення», «головні члени речення». Робота над засвоєнням синтаксичного зв'язку між членами речення. Вивчення однорідних членів речення. Ознайомлення зі складними реченнями. Види вправ із синтаксису і пунктуації. Методика вивчення елементів лексикології. Завдання вивчення лексикології в початковій школі. Наукові засади методики навчання елементів лексикології в початковій школі. Види вправ із лексики. Робота над переносним значенням слів, робота з багатозначними словами, робота над синонімами, вивчення антонімів, засвоєння молодшими школярами явища омонімії. Елементи фразеології в навчанні української мови. Словникова робота в початковій школі. Словниково-логічні вправи.

Методика вивчення частин мови. Етапи і методика формування граматичних понять. Методика вивчення іменника. Методика вивчення прикметника. Методика вивчення займенника. Методика вивчення дієслова. Методика вивчення прислівника. Методика ознайомлення з числівником. Методика ознайомлення зі службовими словами. Методика вивчення розділу «Будова слова». Завдання та етапи вивчення морфемної будови слова. Лінгвістичні засади методики вивчення морфеміки і словотвору в початковій школі. Пропедевтика словотворчої роботи в 1-2 класах. Засвоєння молодшими школярами понять у галузі морфеміки і словотвору. Робота над значущими частинами слова в аспекті розвитку мовлення молодших школярів.

Методика вивчення фонетики і графіки. Ознайомлення з особливостями голосних і приголосних звуків. Вивчення теми «Голосні звуки і позначення їх буквами». Вивчення теми «Приголосні звуки. Тверді та м'які приголосні, способи позначення їх на письмі». Вивчення теми «Дзвінки і глухі приголосні». Вивчення теми «Склад», «Наголос». Звуко і звуко-буквений аналізи, методика їх проведення.

Методика вивчення орфографії. Орфографія як предмет вивчення; поняття про орфограму; лінгвістична природа написань. Умови формування в учнів орфографічної грамотності. Правила правопису. Види правописних вправ. Методика їх проведення. Орфографічний розбір. Методика роботи над фонетичними написаннями. Засвоєння молодшими школярами морфологічних написань. Особливості засвоєння смислових написань. Запам'ятовування історичних написань. Робота над пунктуацією на уроках української мови.

Методика розвитку мовлення. Наукові основи методики розвитку мовлення молодших школярів. Поняття про мовлення. Види мовлення. Мовлення і мислення. Текст як лінгвістичне поняття. Методи розвитку мовлення. Розвиток орфоепічних умінь. Лексичний рівень роботи із розвитку мовлення. Види вправ із лексики. Активізація словника учня. Типи лексичних помилок і шляхи запобігання їм. Методика роботи над словосполученням і реченням. Завдання і зміст роботи із розвитку зв'язного мовлення. Види переказів і методика роботи над ними. Методика роботи над усним і письмовим твором.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

Основна література:

1. Вашуленко М.С. Методика викладання української мови в початковій школі. – К., 2008.- 318с.
2. Каніщенко А.П. Лекційно-практичний курс з дисципліни «Методика навчання української

мови в початковій школі». Книга 1. (розділи «Методика вивчення мовної теорії», «Методика розвитку усного та писемного зв'язного мовлення»). Тернопіль: Навчальна книга Богдан, 2016. - 176 с.

3. Каніщенко А. П. Лекційно-практичний курс із дисципліни "Методика навчання української мови в початковій школі" : [у 2 кн.]. Кн. 2 : Розділи: "Методика навчання грамоти". "Методика літературного читання" . – Тернопіль : Навчальна книга - Богдан, 2016. – 255 с.
4. Онишків З.М. Основи школознавства: Навчальний посібник для студентів педагогічних вузів. – Тернопіль:Навчальна книга.-Богдан, 2003. – 176с.
5. Падалка О.С., Нисимчук А.С. та ін. Сучасні педагогічні технології: Навч.посібник. – К., 2000. – 368с.

Інтернет- ресурси:

1. Типові освітні програми для учнів 1–4 класів [електронний ресурс] – Режим доступу <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli>
2. Методичний портал <http://metodportal.net>
3. Видавництво педагогічної преси та літератури “Шкільний світ” <http://www.osvitaua.com/po/>

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ЛІТЕРАТУРНОГО ЧИТАННЯ

Літературна освіта молодших школярів: зміст, мета, завдання. Мета, зміст, завдання літературної освіти в початковій школі. Структура і зміст програми з літературного читання. Роль підручника з літературного читання, його функції. Аналіз чинних підручників. Дидактичні матеріали до підручників з читання, посібники з методики читання.

Сутність навички читання. Умови її формування. Читання як вид комунікативно пізнавальної діяльності. Методика формування навички читання. Мовленнєвий розвиток учнів на уроках літературного читання.

Особливості уроків класного літературного читання. Специфіка та ефективність уроків літературного читання. Мотиваційне забезпечення уроків літературного читання. Завдання та структура уроків літературного читання. Проблема типології уроків літературного читання.

Методика уроків позакласного читання. Самостійна читацька діяльність молодших школярів. Методика уроків позакласного читання на підготовчому етапі. Робота з дитячою книгою. Методика уроків позакласного читання на початковому етапі. Методика уроків позакласного читання на основному етапі.

Структура художнього твору. Художній твір як мистецтво слова. Естетична цінність твору. Зображення в художньому творі дійсності в художніх образах. Художній образ, його особливості. Типи образів. Сюжет, композиція (експозиція, зав'язка, розвиток подій, кульмінація, розв'язка), пафос, тема, ідея художнього твору.

Прийоми аналізу художнього твору. Зміст поняття «аналіз», «аналіз художнього твору». Завдання структурного і смислового аналізу на уроках літературного читання. Літературно-методичний аналіз тексту (ЛМАТ). Шляхи та прийоми аналізу художнього твору: «услід за автором», «по образний», «проблемно-тематичний», «комбінований».

Особливості вивчення на уроках літературного читання творів різних жанрів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

Основна література:

1. Качак Т. Дитяча література та методика навчання літературного читання. Методичні рекомендації. Івано-Франківськ, 2020. 62 с.
2. Коваль Г. П., Іванова Л. І., Суржик Т. Б. Методика читання: Навчальний посібник. / Ганна Петрівна Коваль, Лідія Іванівна Іванова, Тетяна Борисівна Суржур.. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2012. – 280 с.
3. Методика навчання літературного читання: навчальний посібник / Т. Торчинська, Т. Гарачук. – Умань: ВПЦ «Візаві», 2017. – 133с.
4. Савченко О.Я. Методика читання в початкових класах: посіб. для вчителя. –К.:

Галич О. Теорія літератури: Підручник / О. Галич, В.Назарець, Є. Васильєв. – К. : **Либідь**, 2001. - С.124 - 141; 205 - 223.

ІНТЕРНЕТ – ресурси :

1. Методичні рекомендації до інтегрованого курсу «Українська мова і читання» підручник 2 кл., (Большакова І, Пристінська М).
<https://www.youtube.com/watch?v=r2KSvxUTKcl&t=183s>
2. Типові освітні програми для учнів 1–4 класів [електронний ресурс] – Режим доступу
<https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochhatkovoyi-shkoli>
4. Всеосвіта – спільнота активних освітян <https://vseosvita.ua/>
5. Студія онлайн-освіти <https://www.ed-era.com/>
6. Освітній проект для вчителів «На урок» <https://naurok.com.ua/>
7. Навчальні програми для 1-4 класів
<https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/osvitni-programi/navchalni-programi-dlya-1-4-klasiv>
8. Вісник психології та педагогіки <https://www.psyh.kiev.ua/>

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Мета і зміст навчання мов у школі згідно вимог Державного стандарту початкової освіти. Принципи, методи та прийоми навчання іноземної мови в початковій школі як навчальної дисципліни. Допоміжні засоби наочності та технічні засоби навчання іноземної мови в початковій школі. Проблеми вправ у методиці навчання іноземної мови. Сучасні вимоги до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти. Мета і зміст навчання мов в англомовних країнах. Взаємозв'язок практичної, загальноосвітньої, виховної та розвиваючої цілей навчання. Контроль у навчанні іноземних мов: функції, види, форми. Вимоги до контролю знань, навичок, умінь з іноземної мови. Допоміжні засоби вербальної та невербальної зорової наочності на різних ступенях навчання. Формування іншомовної компетентності у новій українській школі. Формування опосередкованого міжкультурного спілкування щодо розвитку інших ключових компетентностей у новій українській школі. Особливості змістової лінії „Сприймання на слух”. Особливості змістової лінії „Зорове сприймання”. Особливості змістової лінії „Усна взаємодія”. Особливості змістової лінії „Писемна взаємодія”. Особливості змістової лінії „Писемне висловлювання”. Особливості змістової лінії „Он лайн взаємодія”. Тематика ситуативного спілкування та лексичний діапазон у 1-2 класах нової української школи. Комплексна реалізація освітньої, виховної і розвивальної функцій у сучасній початковій школі. Компетентнісний потенціал галузі „Іноземні мови” у початковій школі. Інтегровані змістові лінії та **орієнтовні** способи їх реалізації у початковій школі. Форми навчально-виховного процесу з ІМ. Їх характеристика. Урок як основна форма навчально-виховного процесу з ІМ. Вимоги до сучасного уроку ІМ. Типологія уроків. Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів відповідно до Загальноєвропейських Рекомендацій з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання (комунікативна компетентність). Загальні характеристики ситуативного спілкування у новій українській школі. Експеримент як найважливіший метод наукового дослідження. Планування навчально-виховного процесу з ІМ згідно вимог Державного стандарту початкової освіти. Вимоги до уроку іноземної мови згідно вимог Державного стандарту початкової освіти. Урок іноземної мови згідно принципів, методів та прийомів навчання іноземної мови у початковій школі. Методи дослідження в методиці навчання іноземних мов у початковій школі. Індивідуалізація навчання ІМ. Види індивідуалізації, її способи та засоби. Позакласна робота з іноземної мови як допоміжний чинник навчання мови і культури навчальної дисципліни. Основні положення перекладних та прямих методів навчання іноземної мови та їх застосування у початковій школі. Основні напрями сучасної методики навчання іноземної мови за вимогами Держстандарту початкової школи. Тестові завдання з іноземної мови в початковій школі як виду контролю.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Бігич О.Б. Теорія і практика формування методичної компетенції вчителя іноземної мови початкової школи: Навчальний посібник. К.: Ленвіт, 2006. 200 с.

2. Бойко М.І. Форми і розвиток писемної грамотності на уроках англійської мови // Англійська мова та література. 2010. №19-20. С. 7-11.
3. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підр.для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів /Бігич О.Б., Бориско Н.Ф., Борецька Г.Е. та ін./за загальн.ред.С.Ю.Ніколаєвої.К.:Ленвіт,2013.590с.

Інтернет- ресурси:

1. <http://www.nadasisland.com/writing/>
2. <http://www.teachingenglish.org.uk/try/links/skills>
3. Jeong - Using Picture Dictation Exercises for Practising All Four Skills (TESL/TEFL)

МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО І ОСНОВИ ХОРЕОГРАФІЇ З МЕТОДИКОЮ НАВЧАННЯ

Музика як вид мистецтва і предмет виховання. Вступ. Теоретичні та методологічні основи музичного виховання. Сучасні нормативні документи та вимоги при вивченні курсу «Музичне мистецтво з методикою навчання». Порівняння методичних компонент музично-педагогічних систем Е. Жак-Далькроза, К. Орфа, З. Кодая, Д. Кабалевського. Естетичне виховання засобами музичного фольклору України.

Вікова характеристика з огляду готовності дітей до музичного навчання і виховання. Розвиток музичних здібностей. Релятивна система.

Жанрова система музичної культури. Жанри народного мистецтва. Дитячий музичний фольклор. Музично-естетичне виховання у системі навчання початкової школи.

Види музичної діяльності. Основи теорії музики. Музична фонетика. Нотна графіка. Музична морфологія. Музичні форми.

Дитяча музична творчість. Види творчих завдань. Музично-дидактичні ігри. Музично-ритмічні рухи. Гра на дитячих музичних інструментах. Казкові сюжети на уроках музики. Хоровий спів – основний вид музично-виконавської діяльності дітей. Методика навчання співу. Методика розучування піснi. Основи гігієни, співацького режиму і охорони дитячого голосу. Основні диригентські жести. Методика формування музичного сприймання. Життя і творчість видатних композиторів (за програмою курсу). Взаємозв'язок різних видів мистецтва на уроках музики. Художньо-творча робота діяльність учнів у процесі музичного сприймання.

Форми і технології музичного виховання учнів початкової школи. Навчальні програми з музичного мистецтва для 1-4 класів. Принципи відбору і структурування навчального матеріалу. Інноваційні освітні технології на уроках музичного мистецтва. Позаурочна музична робота з молодшими школярами.

Методика навчання музичного мистецтва в початковій школі. Особливості програм з музичного мистецтва (1 – 2 клас). Особливості програм з музичного мистецтва (3 клас). Особливості програм з музичного мистецтва (4 клас). Інструментальне музикування учнів початкової школи на уроках музичного мистецтва.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

Основна література:

1. Аристова Л. С. Методика викладання музичного мистецтва в 1 класі : методичний посібник / Л. С. Аристова. – Миколаїв : ОІППО, 2014. – 128 с.
2. Методика музичного виховання: методичні вказівки до практичних занять для студентів бакалаврів та вчителів мистецьких фахів. Харків: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2020. 26 с.
3. Теорія та методика музичного виховання дітей дошкільного віку : навч. посіб. / С. І. Матвієнко. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 297 с.

Інтернет-ресурси:

1. <http://spiv.org.ua/> — Хоровий спів в Україні (інформація про хоровий спів в Україні, видатних хорових композиторів, диригентів, хормейстерів, регентів, хори; новини хорового життя; хорові фото-, аудіо-, відеогалереї; анонси хорових подій тощо);

2. Робоча програма з предмету мистецтво для 1—4 класів «Програма навчального предмету інваріантної складової Типових...». Автор(ка): Вертейко Ірина Вікторівна. [Мистецтво навчальна програма для загальноосвітніх ...](#)

<https://vseosvita.ua> > library Всеосвіта

3.

ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО З МЕТОДИКОЮ НАВЧАННЯ

Основи образотворчого мистецтва в початковій школі. Вступ до предмету “Образотворче мистецтво з методикою навчання”. Мета і завдання курсу “Образотворче мистецтво з методикою навчання”. Образотворче мистецтво та його значення в навчально-виховному процесі початкової школи. Вимоги до вчителя при викладанні образотворчого мистецтва в початкових класах.

Зміст навчання малюванню в початкових класах. Принципи визначення змісту образотворчого мистецтва. Структура програми з образотворчого мистецтва. Аналіз програми з образотворчого мистецтва в початкових класах. Типи уроків образотворчого мистецтва в початковій школі. Програмно-методичне забезпечення та сприятлива психологічна атмосфера на уроці образотворчого мистецтва. Організаційно-технічні засоби для викладання образотворчого мистецтва в початковій школі. Значення шкільного кабінету з образотворчого мистецтва.

Види і жанри образотворчого мистецтва як джерело змісту образотворчої діяльності дітей початкової школи

Поняття про малюнок, його види й образотворчі засоби. Малювання плоских предметів. Перспективне малювання (загальні поняття і методи перспективного зображення; зображення плоских і об’ємних предметів у перспективі; зображення форм рослинного світу; малювання натюрморту; малювання інтер’єра і пейзажу; малювання форм тваринного світу; зображення людини). Поняття про живопис, його види й образотворчі засоби. Поняття про колір та його властивості. Матеріали та приладдя для роботи фарбою. Початкові вправи. Малювання умовно-плоских та об’ємних предметів. Малювання натюрморту. Малювання пейзажу. Малювання голови і постаті людини. Тематична композиція (теоретичні основи композиції; особливості композиції дитячих малюнків; робота над сюжетною композицією).

Методичні засади викладання образотворчого мистецтва в початковій школі. Особливості викладання образотворчого мистецтва в початкових класах на сучасному етапі. Становлення і розвиток методики викладання образотворчого мистецтва як науки. Методи і засоби навчання образотворчій грамоті в початкових класах. Педагогічні умови опанування образотворчим мистецтвом молодшими школярами. Вікові особливості дітей молодшого шкільного віку у процесі опанування образотворчим мистецтвом. Методика роботи вчителя на класній дошці на уроках образотворчого мистецтва. Педагогічний малюнок.

Методичні прийоми та послідовність малювання з натури

Методика навчання молодших школярів малюванню з натури. Зміст занять малювання з натури. Принципи побудови геометричних фігур. Методичні особливості навчання малюванню учнів молодших школярів. Послідовність навчання образотворчого мистецтва молодших школярів. Особливості структури уроку образотворчого мистецтва при застосуванні живописних матеріалів. Особливості структури уроку образотворчого мистецтва при застосуванні графічних матеріалів.

Специфіка декоративного малювання. Основи декоративно-прикладного мистецтва для учнів молодших класів. Ознайомлення учнів з творами декоративно-прикладного мистецтва в 1-4 класах. Види орнаментів і їх використання.

Пластичні матеріали та їх властивості. Поетапні прийоми роботи з пластичними матеріалами. Пластичні матеріали та їх властивості. Поетапність та технологічні прийоми роботи: а) пластиліном; б) пластичним тістом. Особливості структури уроку образотворчого мистецтва при застосуванні пластичних матеріалів.

Способи активізації образотворчості в 1-4-х класах. Творча активність школярів початкової школи. Активізація дитячої образотворчості в школі. Гра як основний засіб активізації дитячої творчості.

Особливості організації естетичного сприймання в початковій школі. Шляхи удосконалення

сприймання та оцінювання мистецьких творів молодшими школярами. Особливості сприймання явищ природи та суспільного життя. Методи організації естетичного сприймання молодших школярів. Критерії та норми оцінювання знань, умінь та навичок молодших школярів з образотворчого мистецтва: а) Обсяг знань, умінь та навичок молодших школярів з образотворчого мистецтва. б) Особливості оцінювання шестирічних першокласників. в) Критерії та норми оцінювання знань, умінь та навичок учнів 2-4-го класу). Методика роботи вчителя на класній дошці на уроках образотворчого мистецтва. Педагогічний малюнок.

Планування уроків образотворчого мистецтва в початковій школі. Основні вимоги до планування роботи вчителя образотворчого мистецтва. Види навчальних планів з образотворчого мистецтва в початкових класах. Складання календарних планів з образотворчого мистецтва в початкових класах. Тематичне планування навчального матеріалу з образотворчого мистецтва. Методика роботи з творами мистецтва на уроках образотворчого мистецтва. Особливості проведення уроків з образотворчого мистецтва в 1,2, 3, 4 класах. Проведення інтеграційного підходу до організації уроків образотворчого мистецтва.

Методика проведення позакласної роботи з образотворчого мистецтва. Значення і місце позакласної роботи з образотворчого мистецтва. Види і форми позакласної роботи. Зміст і методи проведення занять. Оцінювання дитячого малюнка й аналіз творчих робіт. Аналіз дитячого малюнка. Контроль та оцінювання дитячого малюнка. Аналіз творчих робіт з образотворчого мистецтва учнів молодших класів. Організація пізнавально-творчої активності й спостережливості учнів. Пізнавально-творча активність школярів початкової школи. Умови які сприяють успішному розвитку самостійності, ініціативи в процесі навчання образотворчому мистецтву. Найбільш ефективні способи розвитку спостережливості молодших школярів. Роль екскурсій в розвитку спостережливості учнів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

Основна література:

1. Веремійчик І.М. Методика трудового навчання в початковій школі. – Навч. посіб. – Тернопіль: Мальва, 2004. – 276 с.
2. Основи вжиткової творчості і методика викладання: Навч. посіб. / М.І. Резніченко, Т.П. Ковальчук, Л.Р. Богайчук та ін. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2011. – 224 с. : іл.
3. Естетичне виховання: Підручник під ред. В.І.Толстих, Б.А.Еренгросс, К.О.Макаров. – К.: Вища освіта, 1987. – 216 с.
4. Коновець С.В. Підготовка вчителя образотворчого мистецтва. Метод. посіб. – К., 2002. – 70 с.

Інтернет – ресурси

1. <http://www.nbuv.gov.ua/> - Національна бібліотека імені І.В. Вернадського
2. <http://www.dnpb.gov.ua/> - Державна науково-педагогічна бібліотека України.
3. <http://lib.npu.edu.ua/> - Наукова бібліотека імені М.П. Драгоманова.

ТРУДОВЕ НАВЧАННЯ З ПРАКТИКУМОМ

Методика навчання роботі з папером і картоном. Предмет і завдання методики трудового навчання. Папір і картон, їх властивості, застосуванню. Історія виникнення паперу. Виробництво паперу і картону. Види паперу і картону їх властивості, застосування. Обробка паперу.

Методика перегинання, складання паперу і картону. Елементи графічної грамоти. Згинання і складання паперу та картону (орігамі). Технічний рисунок, ескіз, креслення. Масштаб у графічних зображеннях. Інструкційні і технологічні картки. Розмічання і вимірювання: вимірювання за зразком і клітинками; вимірювання і розмічання лінійкою, косинцем, циркулем. Застосування шаблона, штампа, трафарету при обробці паперу і картону. Методика використання окантовки.

Методика навчання різання паперу і картону. Витинанки та аплікації. Технічне навчання різання паперу і картону. Історія виникнення витинанки та аплікації. Види та техніки виготовлення витинанок. Види орнаменту. Види та техніки виготовлення аплікації. Українські мотиви в аплікаціях.

Методика з'єднання деталей із паперу і картону Процес з'єднання деталей із паперу і картону. Робота з клеєм. Дотримання гігієнічних вимог. Монтаж картонажних виробів. Процес виготовлення книги. Палітурні роботи.

Методика роботи аплікаційних композицій та конструювання об'ємних виробів з природного матеріалу. Аплікаційні композиції з природного матеріалу. Ікебана. Робота з пластиліном. Художні вироби із соломи. Конструювання об'ємних виробів із природного матеріалу. Комбінування природних і пластичних матеріалів.

Робота з тканиною і текстильним матеріалом. Короткі відомості про розвиток текстильної промисловості. Волокнисті матеріали. Прядіння волокон. Ткацтво. Інструменти і приладдя для ручного шиття. Крій і ручне шиття. Виготовлення швейних виробів. Ремонт одягу.

Методика роботи плетіння з ниток, шнура, тесьми. Робота плетіння з ниток. Методи роботи вузликового плетіння сітки. Методи роботи вузликового плетіння в техніці макраме. Методи роботи в'язання гачком. Українська народна вишивка.

Конструювання виробів з різних матеріалів. Художня обробка фольги. Конструювання виробів з дроту. Аплікація із тканини. Об'ємна пластика з тканини. Робота з глиною і пластиліном: властивості глини і пластиліну; гончарство, глиняні дитячі іграшки; обладнання для роботи з глиною і пластиліном; прийоми ліплення. Методи роботи в техніці пап'є-маше.

Предмет і функції методики трудового навчання, її методологічні засади. Методика трудового навчання як галузь педагогічної науки. Завдання трудового навчання і виховання в початковій школі. Методологічні засади методики трудового навчання. Розвиток трудового навчання в Україні. Фізичний і розумовий розвиток в процесі праці. Естетичне і моральне виховання в праці. Психофізіологічні основи формування трудових дій.

Зміст та обладнання трудового навчання в початкових класах. Дидактичні принципи як наукова база змісту трудового навчання. Аналіз програми з трудового навчання в початкових класах. Комплекс базових знань і вмінь початкових класів: учні повинні знати; учні повинні вміти. Зміст інтегрованого курсу «Художня праця».

Організація навчально-трудового процесу в робочій і класній кімнаті. Обладнання робочої кімнати для учнів початкових класів. Обладнання робочого місця учителя. Обладнання робочого місця учня. Матеріальне і методичне забезпечення трудового процесу: інструменти і приладдя загального користування; загальні правила безпечної праці; культура праці на уроках трудового навчання; обов'язки чергових.

Методи і прийоми трудового навчання молодших школярів. Поняття про методи і прийоми навчання. класифікація методів трудового навчання. Характеристика методів, що визначаються за джерелом інформації. Методи, що визначаються за характером навчально-пізнавальної діяльності учнів. Методи стимулювання діяльності учнів. Інструктаж в трудовому навчанні. Методичні основи навчання молодших школярів технічному конструюванню: технічні моделювання в початкових класах; навчання елементам конструювання; конструкторсько-технологічні задачі для молодших школярів; конструкторські тести.

Урок як основна форма організації трудового навчання. Специфіка і типи уроків трудового навчання. Психолого-педагогічні вимоги до уроків трудового навчання. Політехнічний принцип навчання. Типи уроків трудового навчання. Підготовка вчителя до уроків, планування уроків праці. Структура уроку трудового навчання: організація класу; мотивація навчально-трудової діяльності; актуалізація знань учнів; послідовність трудових дій; самостійна робота учнів; аналіз і оцінка учнівських робіт; прибирання робочих місць.

Екскурсії в трудовому навчанні. Елементи профорієнтації. Екскурсія як форма організації навчання. Значення екскурсії. Організація підготовки і проведення екскурсії. Пропедевтика профорієнтації в трудовому вихованні.

Позакласна та позаурочна робота з удогого навчання й виховання. Завдання і принципи позакласної та позаурочної роботи з трудового навчання й виховання. Індивідуальна робота з учнями. Групові форми організації позакласної роботи. Масові форми позаурочної та позакласної роботи. Планування і методичні розробки уроків трудового навчання. Уроки праці в малокомплектній школі.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна література:

1. Гільберг Т., Павич Н., Бучківська Г., В. Греськова. Нова Українська школа: технологічна освіта у початковій школі. Київ: Генеза, 2021 - 160 с. URL: https://ksuonline.kspu.edu/pluginfile.php/386830/mod_resource/content/1/543.pdf.
2. Державний стандарт початкової освіти / Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року № 87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 липня 2019 р. № 688). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D0%BF#Text>.
3. Жаркова І., Мечник Л. Я досліджую світ: підруч. Інтегр. курсу для 1 кл. закл. загал. серед. осв.

У 2 Ч. Ч.1. Тернопіль: Підручники і посібники, 2018. - 96 с. URL: <https://pp-books.com.ua/uploads/pdf-books/Ya-doslidzhuu-svit--pidruchnyk-intehrovanoho-kursu-dlia-1-ho-klasu-zakladiv-zahalnoi-serednoi-osvity.-Chastyna-1.pdf>

Інтернет – ресурси:

1. Концепція Нової Української школи.
[URL:https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkolacompressed.pdf](https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkolacompressed.pdf)
2. Маковійчук О. В., Шульга А. В. Особливості організації художньо-проектної діяльності молодших школярів. Освітній дискурс: збірник наукових праць./ Голов. ред. О. П. Кивлюк. Київ : ТОВ “Науково-інформаційне агентство “Наука-технології-інформація”, 2020. Випуск 26 (9). С. 62-70.
URL:http://ukr.journaledge.com/index.php/ed_2017/article/view/255/248;
3. Олійник О. В. Практика дизайн-діяльності у професійній підготовці майбутніх учителів початкової школи до формування конструктивних умінь молодших школярів. Освітній простір України. 2016. Вип.8. С.104-110.
http://nbuv.gov.ua/UJRN/opu_2016_8_20

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ МАТЕМАТИЧНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ

Методика навчання математики у початковій школі як наука.

Предмет і задачі методики навчання математики. Зв'язок методики навчання математики з другими науками.

Методи навчання математики у початковій школі.

Зв'язок методів навчання з метою, змістом, засобами та формами навчання. Залежність вибору методів навчання з метою, змістом, засобами та формами навчання. Залежність вибору методів від конкретної задачі, особливості змісту навчального матеріалу, засобів та форм навчання, вікових особливостей дітей.

Засоби навчання математики.

Засоби навчання, їх призначення, особливості і методика використання. Підручник з математики для початкової школи, особливості його змісту, побудови, оформлення. Навчальні посібники, прилади, моделі, таблиці, математичні матеріали, електронні додатки, технічні засоби навчання на уроках математики у початковій школі.

Організація навчання математики у початковій школі.

Урок математики в початковій школі. Мета, завдання уроку. Структура сучасного уроку математики. Вимоги до сучасного уроку математики. Особливості проведення уроків математики з дітьми 1-2 циклу навчання. Використання ігрових форм.

Ознайомлення з типовими освітніми програмами для закладів загальної середньої освіти. Порівняльний аналіз змістових ліній математичної освітньої галузі в Типових освітніх програмах. Підходи до викладання математичної освітньої галузі у Новій українській школі.

Методика вивчення основних змістових ліній початкового курсу математики.

Методика вивчення нумерації цілих невід'ємних чисел.

Різні методичні підходи до формування поняття натурального числа і нуля.

Підготовчий період та його особливості викладання у початковій школі.

Методика вивчення нумерації чисел у кожному концентрі.

Методика вивчення арифметичних дій.

Загальні питання методики формування обчислювальних навичок. Методика вивчення додавання та віднімання в межах 10; табличне додавання та віднімання двоцифрових чисел; письмове і усне додавання та віднімання багатоцифрових чисел; методика вивчення усного та письмового множення та ділення. Методи та прийоми засвоєння нумерації та арифметичних дій. Математичні диктанти, як засіб перевірки обчислювальних умінь.

Методика навчання розв'язування задач.

Функції сюжетних задач у навчанні молодших школярів. Класифікації задач. Основні етапи роботи над задачею. Творча робота над задачею. Методика розв'язування простих задач. Формування вміння розв'язувати складені задачі. Схема пошуку розв'язування складеної задачі. Методика формування вміння розв'язувати задачі певних типів. Методика розв'язування задач на рух.

Методика вивчення величин.

Величини, що вивчаються в курсі математики початкової школи, формування поняття величини,

ознайомлення з одиницями вимірювання величин, приладами, алгоритмами перетворення одиниць вимірювання, діями над величинами. Методика вивчення довжини, маси та місткості, часу та швидкості, площі, мір вартості. Методика формування в учнів практичних умінь і навичок щодо вимірювання часу. Інтерактивні форми роботи з величинами

Методика вивчення алгебраїчного матеріалу.

Методика вивчення числових, буквених виразів, рівностей і нерівностей. Методика вивчення числових рівностей і нерівностей, що містять змінну. Методика вивчення рівнянь. Методика розв'язування задач складання виразів або рівнянь.

Методика вивчення геометричного матеріалу.

Методика вивчення геометричних фігур: точка, лінія, ламана, відрізок прямої; кути та їх види; різні види трикутників, чотирикутників і квадрат тощо; коло і круг; геометричні тіла (куб, куля, циліндр, конус, піраміда). Навчання учнів найпростіших геометричних побудов. Розвиток просторових уявлень молодших школярів. Види задач геометричного змісту. Народнознавчий аспект геометричного матеріалу.

Методика ознайомлення з дробами.

Формування в учнів наочних уявлень про дробі, порівняння дробів із рівними знаменниками. Запис і читання частин. Задачі на знаходження частини від числа та числа за його частиною. Методика навчання знаходження дробу від числа. Методика навчання знаходження числа за величиною його дробу.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Савченко О. Я. 1-2 клас. ЗАТВЕРДЖЕНО. Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2022/08/15/Typova.osvitnya.prohrama.1-4/Typova.osvitnya.prohrama.1-2.Savchenko.pdf>
2. Типова освітня програма, розроблена під керівництвом Шияна Р. Б. 1-2 клас. ЗАТВЕРДЖЕНО. Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-1-4-klas/2022/08/15/Typova.osvitnya.prohrama.1-4/Typova.osvitnya.prohrama.1-2.Shyyan.pdf>
3. Коваль Л.В., Скворцова С.О. Методика навчання математики: теорія і практика. Харків: ЧП «Принт-Лідер», 2011. 414 с
4. Скворцова С.О. Методика навчання розв'язування сюжетних задач у початковій школі: Навчально-методичний посібник для студентів за спеціальністю 6.010100 «Початкове навчання». Частина II. Методика формування в молодших школярів умінь розв'язувати задачі певних видів. Одеса : Фенікс, 2011. 156 с.
5. Скворцова С. О., Онопрієнко О. В. Нова українська школа : методика навчання математики у 1–2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах інтегративного і компетентнісного підходів : навч.-метод. посіб. Харків : Вид-во «Ранок», 2019. 352 с. URL : <https://lib.imzo.gov.ua/navchalno-metodichn-posbniki/dlya-pedagogchnikh-pratsvnikv/navchalno-metodichniy-posbnik-nova-ukrainska-shkola-metodika-navchannya-matematiki-u-1-2-klasakh-zakladv-zagalno-seredno-osvti-na-zasadakh-integrativnogo-kompetentnsnogo-pdkhodv-avt-skvortsova-s-o-onoprko-o-v/>
6. Скворцова С. О., Онопрієнко О. В. Нова українська школа : методика навчання математики у 3–4 класах закладів загальної середньої освіти на засадах інтегративного і компетентнісного підходів : навч.-метод. посіб. Харків : Вид-во «Ранок», 2020. 320 с. URL : <https://lib.imzo.gov.ua/navchalno-metodichn-posbniki/dlya-pedagogchnikh-pratsvnikv/navchalno-metodichniy-posbnik-nova-ukrainska-shkola-metodika-navchannya-matematiki-u-3-4-klasakh-zakladv-zagalno-seredno-osvti-na-zasadakh-integrativnogo-kompetentnsnogo-pdkhodv/>

Теоретично-історичні основи, нормативні документи, зміст та завдання природничої освітньої галузі початкової школи. Структура діючих програм. Характеристика природничих галузей існуючих програм початкової школи. Програма «Інтелект України», «На крилах успіху», «Smart Kids». Виховне значення природознавства: методика формування в учнів науково-природничої картини світу, знайомство з загальними законами природи, формування екологічної та естетичної культури, патріотичне та валеологічне виховання.

Вимоги до знань та умінь здобувачів освіти, що закладені в нормативних документах та вимогах PISA. Принципи відбору змісту природничих знань: науковості, енциклопедичності знань, доступності, краснзнавчий та екологічний.

Екологічна, науково-природнича компетентність, компетентність у галузі природничих наук, техніки та технології. Традиційний та компетентнісний підхід до процесу навчання ЯДС. Особливості змішаного навчання.

Класифікація наочних засобів навчання природознавства. Використання ілюстративного матеріалу (картин, відеоуривків) на заняттях з дітьми. Фіксація спостережень і закріплення знань учнів про природу. Ментальні карти. Інфографіка. Лепбук. Підручник як засіб побудови процесу навчання. Метод моделювання в ознайомленні учнів з природою.

Природничі поняття. Методика формування. Вміння класифікувати та порівнювати поняття, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Характеристика та особливості пізнавальних завдань з у природничій галузі. Формування природничих понять під час виконання пізнавальних та практично-орієнтованих завдань з природничої галузі. Проблемне пізнавальне завдання, особливості структури. Формування просторових та краснзнавчих уявлень на уроках «ЯДС».

Методи організації процесу навчання природознавства. Класифікація методів навчання у природничій галузі. Методичний прийом. Методична суть методу проблемного навчання. Евристичний та дослідницький метод навчання.

Спостереження як основа формування знань про природу. Методи організації спостережень за природою. Організація процесу спостережень за природою в дистанційному режимі та кризових умовах. Ведення календарів погоди і природи Зв'язок їх з методами безпосереднього ознайомлення з природою. Проблеми застосування словесних методів навчання в теорії та практиці природничої освіти. Усвідомлене читання. Читацька компетентність як складова науково-природничої та функціональної грамотності. Різноманітність словесних методів в процесі формування навичок самостійної роботи учнів. Групи словесних методів та їх характеристику. Суть та значення прийому ІНСЕРТ. Методика роботи з загадками про природу. Визначення практичних методів навчання. Досліди та практичні роботи. Види дослідів та структура, особливості проведення в дистанційному режимі та онлайн. Методика організації вчителем і виконання учнями всіх етапів дослідів. Особливості методики організації і проведення довготривалих дослідів. Застосування STEM-проектів природничого змісту у початковій школі.

Форми організації процесу навчання природознавства.

Урок - основна форма організації занять у початковій школі. Сучасний урок в НУШ. Типологія уроків Методика етапу постановки цілей і завдань уроку. Методика етапу засвоєння нових знань, умінь і навичок. Осмислення у процесі засвоєння. Методика етапу систематизації, узагальнення засвоєних знань умінь і навичок. Комбінований урок. Предметні уроки. Урок-екскурсія. Основні вимоги до сучасного уроку природознавства згідно з новими форматами освіти, реалізація технологій здоров'язбереження під час проведення уроку. Технологія взаємодії вчителя і учнів під час співробітництва на різних етапах уроку. Самоаналіз компетентнісного уроку.

Домашні заняття учнів і їх організація. Позакласна робота. Види позакласної роботи (масові й індивідуальні). Значення позакласної роботи і її місце в

навчально-виховному процесі. Зміст, організація і методика різних видів позакласної роботи. Позакласний захід з природознавства. Підбір популярної і дитячої літератури до уроків природознавства.

Технології викладання окремих тем курсу природознавства.

Навички моделювання, проектування, конструювання уроку з природознавства. Використання мобільних додатків в курсі природознавства початкової школи. Знайомство з приладами орієнтування на місцевості. Орієнтування на місцевості за природними об'єктами, небесними тілами та іншими ознаками.

Створення об'єктів AR-реальності під час формування просторових понять. Комп'ютеризація процесу навчання природознавства: Характеристика можливостей платформи GetAClass як освітньої онлайн-платформи, електронний журнал, віртуальні завдання, мультимедіа-видання, flash-, shockwave-ігри, мультимедіа-тренажери, навчальні мультимедіа-системи; мультимедійні Internet-ресурси та вимоги до їх використання в процесі навчання природознавства. Аналіз навчальних комп'ютерних програм, он-лайн додатків та сервісів, що можуть бути застосовані в галузі «Природознавство» початкової школи.

Технології особистісно-орієнтованого навчання. Особливості використання дидактичних ігор на різних етапах уроку природознавства. Функції ігрової діяльності на уроках природознавства. Розвиток критичного мислення на уроках природознавства. Створення ментальних карт. Робота з фреймами. Створення лепбуків. Технології створення інтелект-карт (В.Шаталов, Т.Б'юзен).

Технології проектного навчання. Проектні методи в процесі навчання природознавства. Основні теоретичні положення, особливості методики. Технології взаємодії вчителя і учнів під час співробітництва на різних етапах уроку.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

Основна література

1. Навчально-методичний посібник. Методика навчання інтегрованого курсу "Я досліджую світ" у 1-2 класах ЗЗСО на засадах компетентнісного підходу. /Тетяна Гілберт, Світлана Тарнавська, Зоя Хитра, Ніна Павич. -Київ: Генеза, 2020.- 254 с.
URL:<https://drive.google.com/file/d/1ditkFsoZTbtproFQCH2ck9IozSrWCwUw/view?usp=sharing>
2. Навчально-методичний посібник. Методика навчання інтегрованого курсу "Я досліджую світ" у 3-4 класах ЗЗСО на засадах компетентнісного підходу. /Тетяна Гілберт, Світлана Тарнавська, Зоя Хитра, Ніна Павич. -Київ: Генеза, 2020.- 240 с.
3. Типові освітні програми для учнів 1–4 класів [електронний ресурс] – <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli>
5. Нова українська школа: порадник для вчителя / за заг. ред. Н. М. Бібік. — Київ : Літера ЛТД, 2018. — 160 с.
<https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/news/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/2018/12/12/11/20-11-2018rekviz.pdf>

Інформаційні ресурси.

1. Підручники природничої галузі на сайті МОН: <https://mon.gov.ua/ua>, <https://lib.imzo.gov.ua/yelektronn-vers-pdruchnikv/>
2. Додаткові матеріали: <https://svitdovkola.org/3?ref=ik312-p4> <https://vsimpptx.com/>
3. <https://svitdovkola.org/4?ref=ik422-p4>

Нормативні документи

Державний стандарт загальної, початкової освіти.URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF#>

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ТА ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ

Зміст, мета і завдання соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі, визначені Державним стандартом початкової загальної освіти. Формування здоров'язбережувальної компетентності учнів як актуальна педагогічна проблема. Охорона здоров'я дітей, забезпечення їх захисту та розвитку - пріоритет державної політики України. Нормативні документи освітньої галузі «Соціальна та здоров'язбережувальна». Характеристика основних категорій курсу. Основні завдання здоров'язбережувальної галузі.

Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів відповідно галузі. Концептуальні засади формування змісту освітньої галузі.

Специфічність методів та технологій навчання, спрямованих на формування свідомої мотивації до здорового способу життя і набуття навичок формування, зміцнення і збереження здоров'я. Випереджаючий характер освіти в галузі навчання здоров'я та її превентивність. Формування культури здоров'я особистості в навчально-виховному процесі. Принципи навчання предмету. Важливість розвитку життєвих навичок та психосоціальної підтримки як складових компетентності. Поняття і класифікація життєвих навичок. Різновиди та складові життєвих навичок.

Відповідність змісту, форм і методів організації занять віковим особливостям учнів початкової школи. Превентивний характер навчання. Особливості контролю та оцінювання знань на уроках з основ здоров'я.

Профілактика адиктивної поведінки. Гендерна освіта та виховання учнів початкової школи.

Підготовка вчителя початкової школи до формування в учнів свідомого ставлення до свого здоров'я як до найвищої соціальної і особистої цінності, сприяння їх фізичному, психічному та духовному розвитку.

Поняття здорового способу життя людини. Мета і завдання здоров'язбережувальних технологій у початковій школі. Види здоров'язбережувальних технологій у початковій школі. Основні принципи моделювання вправ зі здоров'язбереження. Особливості нейровправ: умови і ризики застосування. Характеристика видів вправ: руханки, нейровправи, пальчикові гімнастики, медитативні вправи.

Безпека базова потреба людини. Принципи безпечної життєдіяльності. Аналіз ситуацій і оцінка ризиків. Сучасний комплекс проблем безпеки. Виклики війни. Правила безпечної поведінки.

Психічна і духовна складові здоров'я. Предметний зміст змістової лінії «Добробут». Види роботи вчителя в розвитку навичок подолання кризи. Психологічний захист та основні механізми захисту та розбудови миру.

Соціальна складова здоров'я. Конфлікт як явище у початковій школі. Причини конфлікту. Види конфлікту. Способи вирішення конфлікту. Можливі конфлікти в період карантинного навчання. Проблеми, пов'язані з воєнними конфліктами. Характеристика інтерактивних методів навчання («мозковий штурм», рольова гра, аналіз конкретної історії, ситуації, робота в малих групах) та їх значення для формування соціальних навичок.

Концепція школи, дружньої до дитини. Світовий досвід щодо створення сприятливого шкільного середовища. Дакарські рамки дій «Освіта для всіх»,

Універсальна рамка FRESH. Школи сприяння здоров'ю, та я середовища здоров'язбереження. Створення спільноти в класі. Методика проведення ранкових зустрічей на позиціях здоров'язбереження. Педагогічна просвіта батьків. Використання соціальних мереж та формування колективної інформаційної безпеки.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

Основна література

1. Навчально-методичний посібник. Методика навчання інтегрованого курсу "Я досліджую світ" у 1-2 класах ЗЗСО на засадах компетентнісного підходу. /Тетяна Гілберт, Світлана Тарнавська, Зоя Хитра, Ніна Павич. -Київ: Генеза, 2020.- 254 с.URL:<https://drive.google.com/file/d/1ditkFsoZTbtproFQCH2ck9IozSrWCwUw/view?usp=sharing>
 - 2.Навчально-методичний посібник. Методика навчання інтегрованого курсу "Я досліджую світ" у 3-4 класах ЗЗСО на засадах компетентнісного підходу. /Тетяна Гілберт, Світлана Тарнавська, Зоя Хитра, Ніна Павич. -Київ: Генеза, 2020.- 240 с.
 3. Нова українська школа: порадник для вчителя / за заг. ред. Н. М. Бібік. — Київ : Літера ЛТД, 2018. — 160 с.
<https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/news/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/2018/12/12/11/20-11-2018rekviz.pdf>
- Інформаційні ресурси.
- 1.Підручники природничої галузі на сайті МОН: <https://mon.gov.ua/ua>, <https://lib.imzo.gov.ua/yelektronn-vers-pdruchnikv/>
 2. Додаткові матеріали: <https://svitdovkola.org/3?ref=ik312-p4> <https://vsimpptx.com/>
 - 3.Методична платформа для вчителів: <https://svitdovkola.org/4?ref=ik422-p4>
 - 4.Методична платформа для педагогів: <https://umity.in.ua/resources/>

Нормативні документи

- 1.Державний стандарт загальної, початкової освіти.URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF#>
- 2.Програми початкової школи: оновлені URL<https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli>

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ІНФОРМАТИКИ

Основні завдання початкового курсу інформатики. Мета і завдання навчального курсу. Формування ключових, предметних і міжпредметних компетентностей молодших школярів. ІКТ-компетентність як предметна і ключова.

Структура та зміст програми початкового курсу інформатики. Мета і завдання навчального курсу. Характеристика умов навчання. Методична система навчання інформатики. Методи і засоби навчання. Підручники і посібники. Програмне забезпечення початкового курсу інформатики.

Структура уроку інформатики в початкових класах. Завдання для розвитку пам'яті, уваги, логіки молодших школярів на уроках інформатики. Організація фізкультхвилинок та релаксації як обов'язкових структурних елементів уроку інформатики.

Змістові лінії курсу. Методика розкриття змістової лінії «Інформація. Дії з інформацією». Методика вивчення змістової лінії «Комп'ютерні пристрої для здійснення дій з інформацією». Методика вивчення змістової лінії «Об'єкт. Властивості об'єкта». Методика вивчення змістової лінії «Комп'ютерні програми. Меню та інструменти». Методика вивчення змістової лінії «Створення інформаційних моделей. Змінення готових. Використання». Методика вивчення змістової лінії «Алгоритми».

Позакласні заходи як засіб формування інформатичних компетентностей молодших школярів.

Організація проєктної діяльності на уроках інформатики. Методика створення веб-квестів для молодших школярів. Робота з батьками щодо профілактики комп'ютерної залежності учнів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Навчальні програми для 1-4 класів.
URL:<https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/osvitni-programi/navchalni-programi-dlya-1-4-klasiv>
2. Саган, О. В. Методика навчання інформатики в початкових класах : навч.-метод. посібник / автор та укладач О. В. Саган. - Друге видання. – Херсон: Вид-во ТОВ «Борисфен-про», 2020. – 146 с. URL: <https://ekhsuir.kspu.edu/handle/123456789/13514>
3. Саган, О. В. Інформатика. Секрети методики. 2–4 класи / О. В. Саган. — Харків : Вид. група «Основа», 2022. — 143, [1] с. — (Серія «Посібник для вчителя».) URL: <https://ekhsuir.kspu.edu/handle/123456789/17106?show=full>
4. Teach-inform. Вивчаємо інформатику.
URL:http://teach-inf.at.ua/load/dlja_urokiv/korisne/fizkultkhvilinki/38-1-0604#.V68fUxKQBzo
5. Спілкування в чатах. Етикет інтерактивного спілкування.
URL:<https://vseosvita.ua/library/etyket-interaktyvnoho-spilkuвання-v-chatakh-800680.html>

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Оцінка результатів складання атестаційного іспиту здійснюється на атестації Екзаменаційною комісією за 100-бальною системою контролю знань, прийнятою в Університеті та національною шкалою і відображаються у відповідних відомостях і протоколах роботи Екзаменаційної комісії (ЕК).

За теоретичну і практичну частину іспиту виставляється одна оцінка за 100 бальною і національною шкалою оцінювання, які переводяться у шкалу ЄКТС. Повторне складання (перескладання) іспиту з метою підвищення оцінки не дозволяється.

Шкала оцінювання у ХДУ за ЄКТС

Сума балів / Local grade	Оцінка ЄКТС		Оцінка за національною шкалою/National grade	
90 – 100	A	excellent	Зараховано	Відмінно
82-89	B	good		Добре
74-81	C			
64-73	D	satisfactory		
60-63	E			
35-59	F X	fail	Не зараховано	Незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F			незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Зміст критеріїв оцінювання атестації здобувачів вищої освіти.

Відмінно, (A), 90-100

Відповідь або виконання завдання характеризується правильністю та повнотою.

Здобувач вищої освіти володіє узагальненими знаннями, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє застосовувати матеріал для внесення власних аргументованих суджень у практичній діяльності. Здобувач вищої освіти має системні, дієві здібності у навчальній діяльності, користується широким арсеналом засобів доказу своєї думки.

Добре, (B), (C), 74-89

Здобувач вищої освіти вільно володіє матеріалом, зокрема, застосовує його на практиці; вміє аналізувати і систематизувати інформацію. Використовує загальновідомі доводи у власній аргументації. Викладення матеріалу є чітким, логічним з наведенням прикладів, використанням знань із суміжних дисциплін. Відповідь характеризується повнотою з незначними огріхами.

Відповідь характеризується повнотою засвоєння теоретичного матеріалу. Знання здобувача вищої освіти є достатніми для розкриття питання, він вільно користується термінологією. Допущені огріхи та помилки виправляє самостійно.

Задовільно, (D), (E), 60-73

Відповідь характеризується повнотою засвоєння теоретичного матеріалу. Здобувач вищої освіти відтворює основний матеріал, не може самостійно пов'язати теоретичні та практичні аспекти навчального матеріалу.

Відповідь характеризується безсистемністю та фрагментарністю знань. Відповідь має численні огріхи та порушення логіки.

Незадовільно, (FX), (F), 1-59

Відповідь відсутня. Повторне складання екзамену або повторне вивчення дисципліни.

Гарант ОП

Анастасія ГОРЛОВА